

IZLAGANJE MINISTRA IVICE DAČIĆA U CENTRU ZA EVROPSKU POLITIKU U BRISELU¹

(Brisel, 10. oktobar 2014.)

„Dame i gospodo,

Dozvolite mi da vam se zahvalim na dolasku i Centru za evropsku politiku na pozivu da vam prezentujem aktuelni politički trenutak u EU integracijama Republike Srbije. Iako postoji dosta tema o kojima možemo da diskutujemo, fokusiraću se na nekoliko pitanja - aktuelno stanje u pregovaračkom procesu i usaglašavanje spoljne politike Republike Srbije sa Zajedničkom spoljnom i bezbednosnom politikom EU.

Kao što vam je poznato, kao prvi spoljnopolitički prioritet Republika Srbija je postavila punopravno članstvo u Evropskoj uniji.

Evropska perspektiva bila je ključni faktor koji je doprineo uspehu dijaloga Beograda i Prištine. Uspešnost ovog dijaloga pokazala je da politika proširenja i dalje predstavlja snažnu motivacionu snagu na Zapadnom Balkanu. Na ovom primeru pokazuje se i međunarodni značaj EU kao faktora koji je u stanju da rešava krize i suštinski doprinosi stabilnosti i bezbednosti.

Zahvaljujući evropskoj perspektivi, otvorena pitanja u regionu - od pitanja vezanih za izbeglice, do graničnih i drugih problema - rešavaju se dijalogom. U tom smislu, evropska perspektiva je suštinski doprinela unapređenju regionalne saradnje i sveopštem jačanju odnosa. Krizna situacija izazvana poplavama u maju ove godine još jednom je pokazala veličinu, snagu i značaj solidarnosti u regionu.

Danas sam u Briselu učestvovao na bilateralnom skринingu za poglavlje 31, Zajednička spoljna, bezbednosna i odbrambena politika, u nameri da svojim ličnim prisustvom pokažem značaj koju pridajemo ovom pitanju.

Dozvolite mi da vas podsetim da je proces analize usklađenosti pravnih tekovina Republike Srbije i EU, tzv. skринing, počeo septembra 2013. godine poglavljima 23 i 24. Do sada su završeni skринinzi za četrnaest poglavlja (2, 3, 5, 10, 11, 15, 19, 20, 23, 24, 26, 29, 32 i 35), dok su za sedam poglavlja (1, 8, 12, 18, 21, 30 i 31) skринinzi u različitim fazama. Sveukupno, intenzivno se radi na 21 poglavlju.

Svesni smo da neke od članica EU još uvek nisu zauzele definitivni stav oko dinamike i redosleda otvaranja pregovora po poglavljima, ali će i pored toga Republika Srbija nesmanjenom dinamikom nastaviti proces sveobuhvatnih reformi i ispunjavanja postavljenih ciljeva, kako bi i na taj način pokazali da smo pouzdan i predvidljiv partner Evropskoj uniji.

Usvajanjem Izveštaja o skринingu za Poglavlje 32 (Finansijska kontrola), ispunjen je prvi formalni uslov za otvaranje pregovora u ovom poglavlju. I naša pregovaračka

¹ Izvor: <http://www.mfa.gov.rs/sr/index.php/pres-servis/saopstenja/14273-2014-10-10-11-20-13?lang=cyr>

pozicija je trenutno u fazi usvajanja. Srbija očekuje da, u toku italijanskog predsedavanja, dođe do otvaranja Poglavlja 32, koje nam je posebno važno u kontekstu reformi finansijskog sektora i obezbeđivanja makroekonomske stabilnosti. Svesni smo da se otvaranje poglavlja 32 često vezuje za prethodno otvaranje poglavlja 35 ali tu realno postoje objektivni problemi.

Pitanje poglavlja 35 (monitoring implementacije dogovorenog u dijalogu Beograda i Prištine) je nešto čemu pridajemo veliku pažnju. Nepostojanje vlade u Prištini onemogućava nastavak dijaloga na visokom političkom nivou i otežava sprovođenje do sada postignutih dogovora i samim tim dodatno komplikuje proces normalizacije odnosa Beograda i Prištine, a samim time, i za nas izuzetno važno, otvaranje poglavlja 35. Nezavisno od toga, Srbija ostaje dosledna u svom opredeljenju za implementaciju Briselskog sporazuma u cilju normalizacije i stvaranja uslova za miran suživot Srba i Albanaca na Kosovu i Metohiji.

U periodu do pristupanja EU, od Republike Srbije se očekuje da postepeno usklađuje svoju spoljnu politiku sa stavovima EU (član 10. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Srbije i EU).

Nakon potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju 2008. godine i podnošenja zahteva za članstvo u EU, 2009. godine, Republika Srbija je uradila puno na obezbeđivanju što većeg stepena saglasnosti sa spoljnom i bezbednosnom politikom EU. U tom smislu, ukoliko posmatramo nivo pridruživanja Srbije deklaracijama Saveta EU od 2010. godine, vidimo konstantan rast u pridruživanju – 2010. godine, od 48 deklaracija, podržali smo 33 (68,7%); 2011. godine, od 65 deklaracija, podržali smo 60 (92,3%); 2012. godine, od 66 deklaracije, podržali smo 64 (97%); 2013. godine, od 32 deklaracije, podržali smo 29 (90%).

Do pada u stopi pridruživanja podnescima EU došlo je tokom funkcionisanja Vlade u tehničkom mandatu, zbog toga što se ona u tom kapacitetu nije izjašnjavala po ovakvim pitanjima, ali je, nakon formiranja nove Vlade, nastavljen pozitivan trend, te se Republika Srbija pridružila praktično svim deklaracijama Saveta EU, izuzev onih koje su se ticale krize u Ukrajini.

Kontinuirano ističemo našu punu podršku teritorijalnom integritetu i suverenitetu svih članica UN, uključujući Ukrajinu, ali se Republika Srbija – imajući u vidu sopstvena iskustva iz prošlosti, kao i istorijske, kulturne i ekonomske veze za Ruskom Federacijom – ne može pridruživati sankcijama EU prema RF. To, međutim, ne znači da će koristiti situaciju koja je nastala međusobnim uvođenjem sankcija između RF i EU da bi podsticala svoj izvoz na rusko tržište. Za Republiku Srbiju je Ruska Federacija izuzetno značajan partner i sa velikom pažnjom radimo na razvijanju međusobnih odnosa. Uz to, Republika Srbija je u najvećoj meri energetski zavisna od Rusije, što je pozicija koju svakako razume veliki broj država članica EU.

Dame i gospodo,

Dozvolite mi na kraju da vam ukažem na jednu činjenicu a to je da proces usaglašavanja stavova između Republike Srbije i EU zapravo ne postoji, jer Republika Srbija u njemu ne učestvuje, odnosno nije konsultovana u procesu formiranja stavova, niti je predstavnik Republike Srbije ikada pozvan na sastanak tim povodom. Imajući u vidu da je Srbija kandidat za punopravno članstvo u EU, taj proces bi morao da odražava naš partnerski odnos, a ne da se svodi na dostavljanje zahteva e-mailom. Pitanja koja se na ovaj način tretiraju su veoma ozbiljna i treba da odražavaju zajedničke pozicije EU i nas kandidata. Ona zaslužuju da budu tretirana na adekvatan i konstruktivan način.

Hvala na pažnji.”